

4.

Radość ze wspólnoty szkolnej

I. PROSPEKT WARTOŚCI

1.1. CEL OGÓLNY

Rozwój społeczny

1.2. CEL SZCZEGÓŁOWY

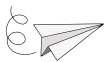
Umiejętność współpracy z drugim człowiekiem¹

1.3. CEL WYCHOWAWCZY

Wrażliwość na dobro drugiego człowieka

¹ „Osoba nie może znaleźć spełnienia jedynie w sobie samej, z pominięciem swojego bycia «z» innymi i «dla» innych. Prawda ta nakazuje jej nie tylko zwykłe współlistnienie na różnych poziomach życia społecznego i relacji międzyludzkich, ale poszukiwanie bez wytchnienia w formie praktycznej, a nie wyłącznie idealnej – dobra, a więc sensu i prawdy, których ślady można dostrzec w istniejących formach życia społecznego. Żadna z form życia społecznego – poczynając od rodziny, poprzez rozmaite grupy społeczne, stowarzyszenia, przedsięwzięcia o charakterze ekonomicznym, miasto, region, państwo, aż po wspólnotę ludów i narodów nie może pomijać pytania o własne dobro wspólne, które jest pytaniem zasadniczym o jej znaczenie i prawdziwą rację istnienia”. KNSK 165.

1.4. PROPONOWANE TEMATY

- Akceptacja nowych osób w grupie rówieśniczej.
- Więzy między rówieśnikami jest budowana przez małe gesty.
- Mój udział w budowaniu „cywilizacji miłości”.

1.5. ZADANIA DLA UCZNIA, SAMOWYCHOWANIE

Normy

- Trzeba być otwartym na nowe osoby w grupie².
- Każda osoba w klasie ma swoją niepowtarzalną wartość, jest kimś wyjątkowym.
- Nie należy traktować kolegów w sposób interesowny.

Zasady

- Staram się wychodzić naprzeciw potrzebom kolegów.
- Jestem hojny w dzieleniu się z kolegami moją wiedzą i talentami.
- Spory z kolegami rozwiązuję w sposób roztropny i kulturalny.

1.6. ZADANIA DLA RODZICÓW

Normy

- Wspólnota szkolna ma wartość, która pozostaje na całe życie.
- Należy uświadamiać dziecku, że o wartości człowieka stanowi także otwartość na bliźnich.
- Trzeba reagować na przejawy dyskryminacji w szkole, nawet jeśli nie dotyczy to mojego dziecka.

Zasady

- Zachęcam do bezinteresownej pomocy kolegom, którzy mają problemy w nauce.
- Pomagam młodemu człowiekowi zrozumieć i rozwiązywać konflikty z kolegami, odwołując się do własnych doświadczeń szkolnych.
- Pokazuję, że więzi międzyludzkie mogą być budowane w sposób trwały.

² „Świadomość dobra wspólnego rodzi nie tylko świadomość, iż w jego zabezpieczeniu ludzie są współzależni, ale rodzi jeszcze głębszą świadomość, a mianowicie: potrzeby szukania siebie nawzajem, a tym samym bycia razem w jedności godnej człowieka. Jesteśmy razem w sposób dynamiczny, mający charakter działania, charakter ludzkiej aktywności”. H. Skorowski, *Solidarność*, w: *Encyklopedia nauczania społecznego...*, dz. cyt., s. 473-474.

1.7. ZADANIA DLA SZKOŁY, WYCHOWAWCY

Normy

- Nie dopuszczam, aby jeden uczeń w jakikolwiek sposób wykorzystywał bezsilność drugiego ucznia.
- Życzliwy stosunek wychowawcy wobec klasy przenosi się na pozytywne relacje między uczniami.
- Szkoła jest dobrym miejscem do nawiązywania pozytywnych kontaktów międzyludzkich.

Zasady

- Troszczę się o to, by nowi uczniowie nie czuli się w klasie obco.
- Staram się dotrzeć do każdego ucznia w klasie i mieć z nim dobry kontakt.
- Pomagam łagodzić konflikty między uczniami.

1.8. SPOSÓB REALIZACJI

Tworzymy klasowy album. Każdemu uczniowi poświęcamy jedną stronę, na której umieszczamy jego zdjęcie, najlepiej w charakterystycznej dla niego sytuacji (zadanie dla grupy fotograficznej), z jego krótkim opisem, np. rymowanym (zadanie dla grupy literackiej).

1.9. OSIĄGNIĘCIA, EFEKTY

Klasa jest środowiskiem sprzyjającym budowaniu dobrych relacji między uczniami. Nowi uczniowie są serdecznie przyjmowani przez każdego. Nie występuje zjawisko dyskryminacji. Młodzi ludzie potrafią odważnie bronić kolegów i mądrze dochodzić swoich racji w sporach. Swoją wiedzę i umiejętnościąmi dzielą się bezinteresownie z innymi.

1.10. ZAGROŻENIA

Młodzi ludzie odnoszą się do siebie z pogardą. Nie zależy im na budowaniu dobrych relacji z innymi. Talenty służą im jedynie do zdobywania ocen, nie myślą o tym, by pomóc mniej zdolnym kolegom. Nie potrafią mądrze rozwiązywać sporów w sytuacjach konfliktowych. Rodzina i szkoła nie uczą bezinteresowności i życzliwego stosunku do bliźnich.

II. PEDAGOG

2.1. TREŚĆ MATERIAŁU

W szkole dzieci zdobywają nie tylko wiedzę, lecz również nabywają umiejętności społecznych, m.in. uczą się dobrego kontaktu z rówieśnikami i personelem szkoły. Postawę życzliwości powinny wynieść z domu rodzinnego. Wielokrotnie przyjaźń, zapoczątkowana w szkolnej ławce, trwa latami. O wartości człowieka świadczy również jego otwartość na innych. Nikogo nie powinno się traktować w sposób interesowny.

Zadania w szkole wyznacza nauczyciel, jednak pożądane jest, aby między nim a uczniami panowała partnerska relacja. Jeśli obie strony szanują się, obie odczuwają satysfakcję. Nauczyciel – z dobrze wykonywanej pracy. Uczniowie – z nauki i relacji koleżeńskich. Powstaje wspólnota zbudowana na życzliwości. Aby rozwój ucznia przebiegał prawidłowo, musi się czuć bezpiecznie na terenie szkoły.

Rodzice powinni słuchać krytycznych opinii dziecka o personelu szkolnym i je weryfikować. Niedopuszczalne jest wykorzystywanie przez dorosłych dominującej pozycji.

2.2. LITERATURA WYBRANA Z KOMENTARZEM

Ksiądz Jan Twardowski (1915-2006) – filozof, poeta. Jego wiersze należą do współczesnej liryki religijnej. Wchodzą do kanonu lektur szkolnych. Zalicza się je do tzw. literatury czwartej, osobnej. Ksiądz Twardowski pisał o Bogu, wierze, zbawieniu, świętości, popularyzował Biblię, uczył Jej rozumienia. Jako duszpasterz głosił Słowo Boże. Trudno wyznaczyć wyraźną granicę między księdzem a poetą.

Jego utwory stanowią pewnego rodzaju drogowskaz dla ludzi poszukujących wartości. Głównie są to wartości transcendentalne, czyli takie, które nie podlegają ludzkiemu doświadczeniu i poznaniu, nie należą do znanego nam materialnego wymiaru świata.

To z jego wiersza poświęconego Annie Kamieńskiej pochodzi przytaczane przy różnych okazjach zdanie: „Śpieszmy się kochać ludzi – tak szybko odchodzą”.

Ryczą w klasie pokazują
najgrzeczniejszych kotem szczują
ryczą biją się po łapie
chcą położyć się na mapie
na przyrodzie lepsza draka
wypchanego szczypią ptaka
nogi skaczą skrzypią ławki
kogoś biorą za nogawki
piszczą wyją głośnie chrapią
książkę do religii drapią.
Nagle sfrunął anioł biały
mówi – lubię te kawały.

J. Twardowski, *W klasie*, w: A. Klimowicz, M. Derlukiewicz, *Nowe Słowa...*, dz. cyt., s. 83.

Dziecko, będąc wśród rówieśników z klasy, zachowuje się bardzo swobodnie. Uczniowie dobrze się znają. Każda przerwa jest okazją do wspólnego

spędzania czasu. Teren szkoły jest miejscem nawiązywania i podtrzymywania kontaktów. Dzieci budują różnorakie relacje.

W zacytowanym powyżej utworze ks. Jan Twardowski opisał zachowanie dzieci. Uczniowie ryczą, krzyczą, biją, skaczą, piszczą, wyją, chrapią, drapią, biegają. W klasie panuje swobodna atmosfera. Mimo tego odnosi się wrażenie, że osoba mówiąca jest życzliwie nastawiona do uczniów, pobbłaża im. Kiedy w klasie pojawił się biały anioł, ku zaskoczeniu wszystkich, nie skarcił urwistów. Wręcz przeciwnie – stwierdził: „Lubię te kawały”. Ta puenta zaskakuje, ale świadczy o tym, że każdy wiek ma swoje prawa.

III. NAUCZANIE RELIGIJNE

3.1. NAUCZANIE PAPIESKIE

Jezus prowadzi do wypełnienia Bożych przykazań, zwłaszcza przykazania miłości bliźniego, nadając jego wymaganiom charakter wewnętrzny i bardziej radykalny: miłość bliźniego wypływa z serca, które kocha i które – właśnie dlatego, że kocha – gotowe jest spełniać w życiu najwyższe wymagania.

VSpl 15.

ChL 41.

Poprzez praktykowanie miłości bliźniego świeccy przeżywają i wyrażają swoje uczestnictwo w królewskim urzędzie Chrystusa. [...] Miłość bowiem ożywia i wspiera czynną solidarność, wrażliwą na całokształt potrzeb istoty ludzkiej. Tak pojęta miłość, praktykowana nie tylko przez poszczególne jednostki, lecz także w sposób solidarny przez grupy i wspólnoty, jest i zawsze będzie potrzebna.

LS 222.

Duchowość chrześcijańska proponuje rozwój wstrzemięźliwości i zdolność radowania się, mając niewiele. To powrót do prostoty, która pozwala nam się zatrzymać i docenić to, co małe, i dziękować za możliwości, jakie daje życie, nie przywiązując się do nich ani nie smucąc z powodu tego, czego nie posiadamy. Wymaga to unikania dynamiki panowania i gromadzenia samych tylko przyjemności.

3.2. PISMO ŚWIĘTE

Flp 4,4-9;
por. Mk 6,30-34.

Radujcie się zawsze w Panu; jeszcze raz powtarzam: radujcie się! Niech będzie znana wszystkim ludziom wasza wyrozumiała łagodność: Pan jest blisko! O nic się już zbytnio nie troskajcie, ale w każdej sprawie wasze prośby przedstawiajcie Bogu w modlitwie i błaganiu z dziękczynieniem! A pokój Boży, który przewyższa wszelki umysł, będzie strzegł waszych serc i myśli w Chrystusie Jezusie. W końcu, bracia, wszystko, co jest prawdziwe, co godne, co sprawiedliwe, co czyste, co miłe, co zasługuje na uznanie: jeśli jest jakąś cnotą i czynem chwalebnym – to miejcie na myśli. Czyńcie to, czego się nauczyliście, co przejęliście, co usłyszeliście i co zobaczyliście u mnie, a Bóg pokoju będzie z wami.

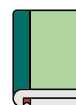
KKK 1829;
por. 425.

3.3. KATECHIZM KOŚCIOŁA KATOLICKIEGO

Owocami miłości są radość, pokój i miłosierdzie. Miłość wymaga dobroci i upomnienia braterskiego; jest życzliwością; rodzi wzajemność; trwa bezinteresowna i hojna. Miłość jest przyjaźnią i komunią.

IV. LITERATURA

- Brzechwa J., *Akademia pana Kleksa*, wyd. Greg, Kraków 2013.
- Chrobak S., *Koncepcja wychowania personalistycznego w nauczaniu Karola Wojtyły – Jana Pawła II*, Wydawnictwo Salezjańskie, Warszawa 1999.
- Dessanti P., *Podręcznik dobrego wychowania*, tłum. A. Gryczyńska, Wydawnictwo Salezjańskie, Warszawa 2006.
- Franciszek, *Encyklika Laudato si'*, wyd. Edycja Świętego Pawła, Częstochowa 2015.
- Gatti C., *Zawód – wychowawca chrześcijański. Jego źródła: religia, rozum, dobroć, świadectwo, świadomość własnych ograniczeń*, tłum. I. Bokwa, Wydawnictwo Salezjańskie, Warszawa 1997.
- Homplewicz J., *Etyka pedagogiczna. Podręcznik dla wychowawców*, Wydawnictwo Salezjańskie, Warszawa 2000.
- Jan Paweł II, *Adhortacja Christifideles laici*, w: tegoż, *Adhortacje apostołskie Ojca Świętego Jana Pawła II*, t. 1, red. M. Romanek, wyd. Znak, Kraków 2006, s. 351-490.

- Jan Paweł II, *Encyklika Veritatis splendor*, w: tegoż, *Encykliki Ojca Świętego Jana Pawła II*, t. 2, red. S. Małysiak, Wydawnictwo Świętego Stanisława BM Archidiecezji Krakowskiej, Kraków 2005, s. 533-634.
- Jeziorska J., *Szkolne pytania, czyli dylematy nauczania*, Wydawnictwo Salezjańskie, Warszawa 2001.
- Kongregacja Nauki Wiary, *Katechizm Kościoła Katolickiego*, wyd. Pallottinum, Poznań 2002.
- Nouwen H.J.M., *Błogosławieni, którzy wprowadzają pokój. Modlitwa, sprzeciw, wspólnota*, tłum. K. Stankiewicz, Wydawnictwo Salwator, Kraków 2006.
- Papieska Rada Iustitia et Pax, *Kompendium nauki społecznej Kościoła*, tłum. D. Chodyniecki, wyd. Jedność, Kielce 2005.
- Pismo Święte Starego i Nowego Testamentu. Biblia Tysiąclecia*, wyd. Pallottinum, Poznań 2012.
- Skorowski H., *Solidarność*, w: *Encyklopedia nauczania społecznego Jana Pawła II*, red. A. Zwoliński, wyd. Polwen, Radom 2003, s. 471-477.
- Starnawski W., *Prawda podstawą wspólnoty. Wychowawcza rola prawdy według Karola Wojtyły*, Wydawnictwo Salezjańskie, Warszawa 2005.
- Twain M., *Przygody Tomka Sawyera*, tłum. M. Kędroń, B. Ludwiczak, wyd. Greg, Kraków 2016.
- Twardowski J., *W klasie*, w: A. Klimowicz, M. Derlukiewicz, *Nowe Słowa na start! Podręcznik do języka polskiego dla klasy czwartej szkoły podstawowej*, wyd. Nowa Era, Warszawa 2018, s. 83.
- Vecchi J.E., *Globalizacja. Na rozdrożu wychowania w miłości. Rozmowa z Vittorio Chiari*, tłum. J. Chapska, Wydawnictwo Salezjańskie, Warszawa 2005.

FILM EDUKACYJNY

Radość ze wspólnoty szkolnej

<https://youtu.be/lhnOFFf5D2g>